

ПАРАД ЗБРОЙНИХ СИЛ КОЛГОСПУ «ЗОРЯ».

Мал. В. ГЛИВЕНКА

ПЕРЕЩЬ

№ 8 РІК ВИДАННЯ ХVІІІ

ЦІНА 1 КРБ.

КИЇВ. КВІТЕНЬ 1958

Виростають крила, прибуває сила.

ТРАВНЕВІ СПІВАНКИ

Всюди радість, щастя
всюди —
Сонце, квіти, кумачі.
— З Першим травня, добрі
люди,
Наші любі читачі!

Спів луна в містах і селах,
На заводах і ланах —
Це завітчана, весела
Україна в орденах.

Шляхом славним і широким
Молодим, могутнім кроком
Йдуть до славної мети
Наші сестри і брати.

Виростають мужні крила,
Мрія родиться нова,
У робочі руки сила
З кожним роком прибува.

А чи є що краще в світі,
Як летить, летить, летіти
Уперед, в височину,
У безхмарну далину?

Розквітає Батьківщина —
Наша рідна Україна!
З кожним роком, з кожним
днем
Ми міцнішими стаєм!

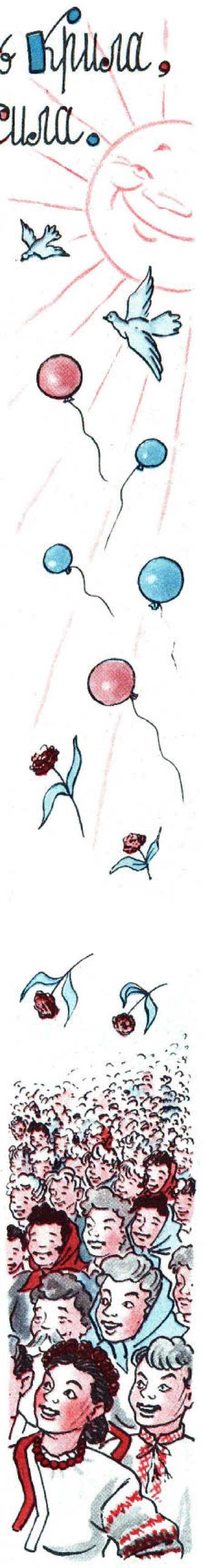
Ми будуєм шахти, домни,
ГЕС'и, фабрики, дома —
І крокуємо невтомно
Завжди з Партією ми.

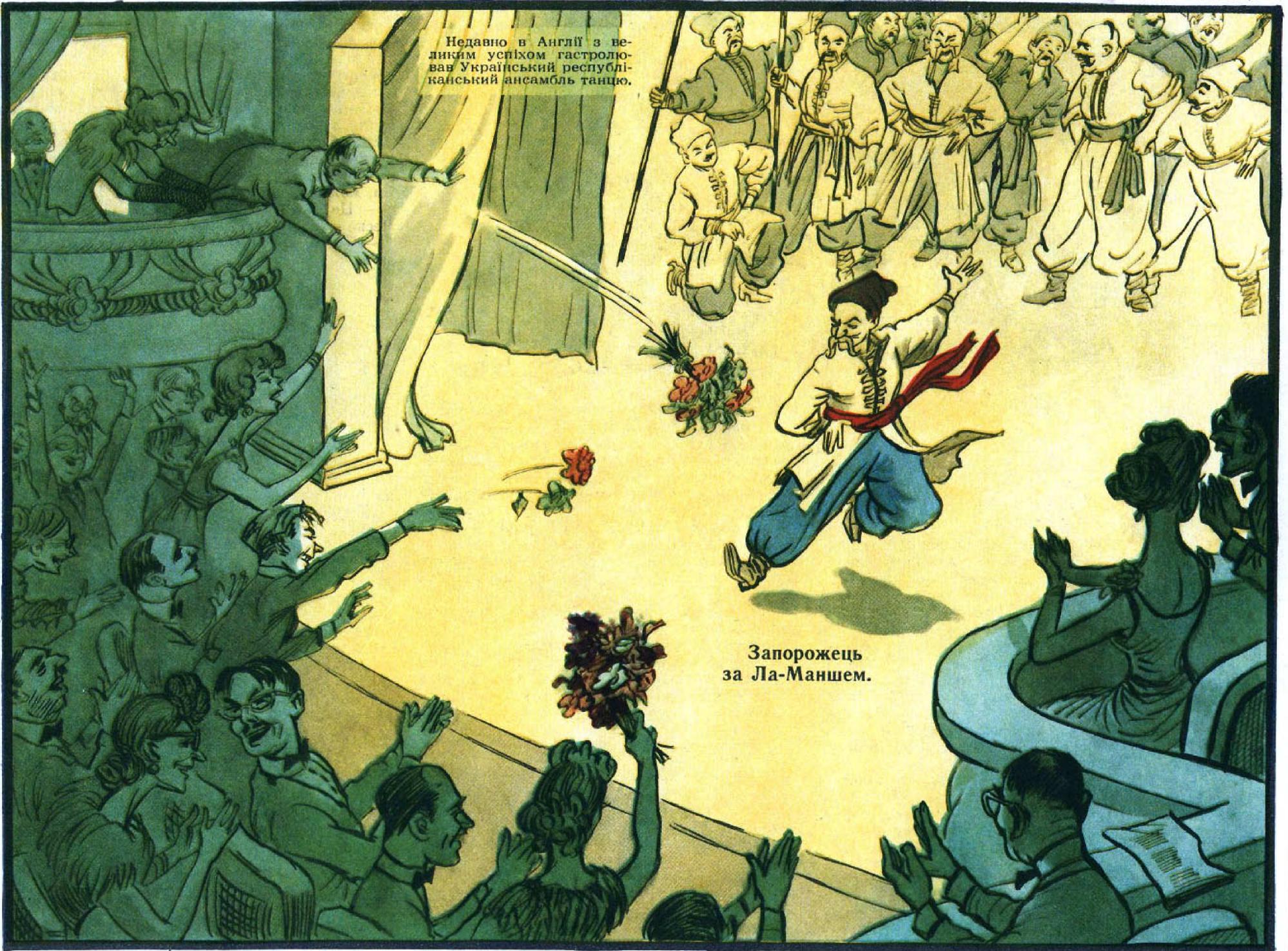
На просторах Батьківщини
У колгоспи йдуть машини.
Від такого прибуття
Ще покращає життя.

Розвивається наука,
Нам прогрес такий з руки!
Гей, давно вже швидше
звуку
В нас літають літаки.

Хочем ми у мирі жити,
З усім світом подружити —
Друзі в нас повсюди є,
Іх все більш і більш стає.

Хай завжди цвіте барвисто
Миру й творчості краса,
Хай же світ наш буде
чистим,
Як травневі небеса!

ЯК ПАН СОЛОМУ ЇВ...

(ЗА НАРОДНИМИ МОТИВАМИ)

Жив-був собі один пан. Багатий, але скупий дуже. Поїде, бувало, кудись у гостину, сам у дорозі їсть, і п'є, а про свого наймита-візника й не думає. Поїв той — добре, а ні — не панова турбота. Тому-то ніхто довго й не засиджувався у візниках у такого скупидряги.

Аж ось знайшовся один парубок. Найнявся він візником з такою умовою, щоб пан на його очах ніколи не їв і не пив. А коли пан цю умову порушить, має йому потрійну платню віддати.

Зрадів скупий пан, що знайшов дурня такого. Адже пан і так ніколи на очах у візника не їв і не пив: той до нього завжди спиною сидить!..

Якось-то запросили пана в гості. Поїхали звечора, бо дорога далека, та ще й глухим лісом їхати треба. А наймит навмисне звернув з дороги в густий ліс і почав по ньому блукати. А ніч така, хоч око виколи. Зупинив він коней і каже:

— Збились ми з дороги, пане...

— Який же ти в біса візник! — розсердився пан. — Берешся везти, а дороги не знаєш!

Довелося їм заночувати у лісі. Мав з собою наймит жареного гусака. Витяг він харчі, взяв з

воза віхоть соломи, присів збоку та й жує. А скупий пан харчів з дому не брав — адже в гості їхав! А їсти хочеться, аж під ложечкою смочке. Глянув пан голодним вовком на візника і питає:

— А що ти там жуєш?..

— Що ж нам жувати, пане... — каже візник. — Суху соломку жую! «Тьху!» — скривився пан. — Мужик, як ота худобина, соломку жере, пся крєв».

Промучився отак пан до ранку. Вранці знову почали блукати по лісі. Знову захопив їх вечір, а вони ніяк з лісу на дорогу не виберуться...

Довелося ще одну нічку в лісі заночувати...

Ліг наймит під воза і знов свого гусака уплітає, аж за вухами лящить. А пан сидить та обома руками за живіт держиться. Вже ось другий день і рісочки в устах не мав... Глянув пан на парубка, слинку ковтає. Нарешті, не витримав і питає:

— А що ти там знову жуєш?..

— Що ж нам жувати, — журно зітхає візник. — Знову прокляту соломку жую...

— Тоді, може... може, і мені трохи соломи даси? — просить тихенько пан.

— Та що ви, паночку! Невже ви просту соломку будете їсти?.. Ні, краще я вам десь свіжого сінця пошукаю...

— Де ж ти його тут у біса візьмеш? — стогнав пан. — Давай вже хоч соломку, а то з голоду одубію...

От візник і дав. А сам рота долонею затуляє, щоб не розреготатися вголос.

Прийнявся пан за їжу. Жує соломку, жує, аж очі вирячив з натуги, а проковтнути ніяк не може.

— У тебе, — каже, — мабуть, воляче горло — таку погань їси.

— Що ж, паночку, — одвічає візник. — Їсть пєс пєса, як нема барана!..

Промучився пан ще одну нічку. А на ранок так уже охляв, що парубок ледве довів його до воза.

Поїхали далі. Бачить наймит, що з паном справи кепські, що ще, до лиха, справді дуба дасть, — зразу і дорогу знайшов.

Приїхали вони до першої хати в селі, а пан і про умову забув: на очах у візника вовком на гарячий борщ накинувся...

Отак хитрий наймит одержав від пана потрійну платню!

Б. ВОЛОДАРУК.

Наука не йде в ліс...

— Що мені з своєю хазяйкою робити? — поскаржився якось Лесеві Василь Стефаник. — Щовечора заморює мене молитвами, хоч квартиру міняй...

— А ти затули вуха і не слухай, — пожартував Мартович.

— Еге, добре тобі говорити, коли тебе не заставляють, — зітхнув Стефаник. — А моя як причепиться, мов смола, і не відстане, поки всі молитви з нею не повторюєш... Ех, якби-то ще один «Отче наш», було б півбиди. Раз-два і готово. А то як почне і «Богородице діво», і «Вірую», і «Пом'яни мня, боже...» Ні, їй-богу, мабуть, не витримаю довше!

— А ти думаєш, Василю, що моя не така? — засміявся безжурно Мартович. — Але я собі з нею хутко порадив! Тепер обоє маємо святий спокій. Як хочеш, можу й тебе навчити.

— Та невже? — не повірив Стефаник.

— Тут секрет дуже простий, — лукаво підморгує бровою Лесь і присувається до Василя ближче. — Оце ввечері моя господиня стає навколішки і починає свій «Отче наш» бубо-

ніти, а я собі за нею — уривок з «Пана Тадеуша». Вона — «Вірую», а я — німецькі або латинські слівця, що задані додому... Буває, що вона вже й сама замориться, а я ще шепочу до ікон грецькі відміни та дієвідміни... Ну, зрозумів тепер? Як бачиш, і мені з цим добре, і їй непогано.

— Х-ха, а най тебе качка копне! — широко зареготав Стефаник з цієї нової Лесевої витівки. — А я дивом дивуюся, звідки-то ти так завжди всі слівця і правила «на зубок» знаєш!..

— Попробуй, Василю, і ти так, і теж знатимеш...

З того часу Стефаник став так ревно і щиро відмовляти всі вечірні молитви, аж набожна хазяйка своїм очам не вірила. Хіба ж вона могла знати, що це Лесева наука не пішла в ліс?..

Як Лесь жандарма обдурив...

Якось перед різдвом до сільського багатія Гринюка завітав бідняк Петро Гайдич. Багач якраз обідав, голосно сьорбаючи з великої полив'яної миски.

— Тобі чого? — озвався з-за столу Гринюк, облизуючи масні пальці від страви.

— Прийшов я, пане Гринюк, за отими грішми, що ще влітку у вас заробив, — несміливо переступаючи з ноги на ногу, сказав Петро. — Треба дещо дітлахам на свята до хати купити...

— Ге, тепер ти сам прийшов! — визвірився на нього багач. — А як я на тому тижні за тобою посилав, аби до лісу їхати, то не приходив, га?..

— Та я, пане Гринюк, тоді слабкий був, — виправдувався Петро. — Всі сусіди засвідчать.

— Ага, в жебрака завжди так: до роботи слабкий, а по гроші здоровий!..

— Я за своїми грішми прийшов, — спокійно нагадав багачеві Гайдич.

— О, ти ще й пашекуєш! — почервонів раптом Гринюк. — Не дам сьогодні, чуєш?.. Після свят прийдеш!..

І не дав.

— Тоді подавись ними! — розсердився Петро і вдарив багача в лице.

Подав Гринюк до суду — вліпили пани бідняку три тижні арешту. А щоб «голодранець» довше пам'ятав, як до газди руку простягати, присудили Петрові відбути кару в самі жнива...

Повернув Гайдич з міста, мов з хреста знятий. Пропали жнива! Знову дрібні діти взимку без хліба сидітимуть...

На літні канікули, як звичайно, приїхав Мартович в село. Ще того самого дня, скинувши з себе набридлий шкільний мундир і одягшись у селянську одежину, він гасав з бо-соногими ровесниками по сільському майдану.

Якось у жнива ніс Лесь у біленькій хустині полуденок для косарів. Несподівано з кривої вулички показався довгов'язий вусатий жандарм. Він був уже в громадській канцелярії, але не застав там ні вїйта, ні десятників: всі

були в полі. Тому вирішив сам на власну руку своє діло уладнати...

— Агов, хлопче! — помітив довгов'язий вусач Лесь. — Покажи-но мені, де хата Петра Гайдича.

«Арештувати прийшов», — догадався зразу Лесь, бо чув про Петрову пригоду ще взимку, і в його голові, завжди повній усяких вигадок, вмить зародилась відчайдушна думка...

Він бистро зиркнув на стареньку обдерту хатину, що кособочилась навпроти, потім — на дорогу. Ні, не видно ніде ні живої душі. Гм, можна спробувати...

— Це якого Гайдича? — сміливо перепитав Лесь. — Чи не того, що має сидіти?..

— Того, того, хлопчику, — зрадів довгов'язий. — Знаєш його?..

— Чому не знаю? — і оком не кліпнув Лесь. — Ідїть, пане вахміщ*, оцією дорогою аж ген-ген до отого хреста, що на роздоріжжі. Бачите?.. Там є маленька вуличка. Ото в тій вуличці в третій хаті і живе той Гайдич, що вам треба.

Не встиг жандарм ще й метрів зо двадцять пройти, як Лесь уже хутко мчав до обдертої хатини, що навпроти. На голій долівці вовтузилась Гайдичева малеча голопуза.

— Доцю, тато вдома? — захекано спитав у старшенької Лесь.

— Тато з мамою в полі, — злякано глянуло на нього бліде веснянкувате дівча.

— Бери, донько, раз-два ноги на плечі і махай у поле. Скажи татові, що за ним жандарм приходив, чуєш?..

Петро Гайдич не з'явився до села, поки не закінчились жнива. У полі працював, там і ночував. Декілька разів бачили люди в селі вусатого жандарма, чули, як він кричав на вїйта і десятника, що, пся крив, розпустили свою голоту, подекували, ніби вусач нахвалювався за віщось розірвати на дрібні шматки якогось шмаркача, коли зловить у свої руки...

Лесь прислухався до цих балачок, посміхаючись в кулак: «Шукай, пане вахміщ, вітра в лопухах! Адже таких «шмаркачів» по кілька штук у кожній селянській хаті!..»

...По жнивах відсидів-таки своє Петро Гайдич в арешті. Щедрі пани доточили йому ще один тиждень кари, щоб «злидень» більше перед цісарсько-королівським законом не скривався. Але це вже байка! Добре, що жнив не втратив!..

Сповідь

Двічі на рік — перед різдвом і великоднем — гімназійне начальство ганяло учнів до сповіді, мов телят до водопою. А щоб ця «процедура» проходила швидко й організовано, отець-катехит** порадив гімназістам заздалегідь обдумати свої провини, записати гріхи на папері і користуватися запискою під час сповіді...

Одного разу в церкві біля сповідальниці вишикувались парами гімназісти. Зараз за Лесем у черзі стояв вайлуватий товстун Славик Здрілий, синок коломийського ковбасника. Цей товстун завжди водив компанію з паничами з передніх парт і за їх підмогою, як міг, так дошкуляв гімназістам-селюкам. Особливо перепало від нього Мартовичу і Стефаніку за їхнє «хлопське» походження...

— Слухай, Мартович, — зашепотів раптом товстун у саме вухо Лесь. — Ти маєш оту шпаргалку з гріхами?..

— А тобі нащо? — буркнув незадоволено Лесь, гадаючи, що той знову щось проти нього затіває.

— Позич мені своїх гріхів, бо я не встиг написати...

— Х-хе, — весело блиснув на нього очима Лесь, — як же це ти мої гріхи панотцеві читатимеш?..

— Овва, — відкопав губу Славик, — а хіба наші гріхи неоднакові?

Лесь хвилину помовчав, ніби надумуючись. — Ну, гаразд, — шепнув трохи згодом, — дам вже тобі, хоч ти й порядна свиня. Висповідуюсь сам і дам...

Потім вибрав свою «шпаргалку» і став у ній щось дописувати.

— Що ти там пишеш? — нахилився через плече Славик.

* Фельдфебель (селяни називали кожного жандарма вахміщем).

** Піп — викладач закону божого.

МАМИНІ ТУРБОТИ

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Це я ще один гріх собі пригадав, — посміхнувся таємниче Лесь.

Висповідавшись, Мартович непомітно тицьнув товстуну в кулак пом'ятий папірець.

Славик швиденько приклався товстими губами до пухленької руки отця-катехіта, став на коліна.

— Ну, говори, раб божий, — перехрестив його панотець, позіхаючи.

Товстун уткнувся носом у Лесеву записку.

— Я... я глузував з своїх товаришів, — промимрив він з папірця, заїкаючись.

— Швидше, швидше, — підганяв його отець.

— Я списував домашні роботи...

— Ага...

— Обманював професорів...*

— Ум-гу...

— Курив...

— Ну, далі...

— Лазив у сад пана старости...

— Гм...

— Ів у п'ятницю скоромне...

— Ах, ти, еретику!..

— Я вкрав нотес** в отця-катехіта, — скоромовкою прочитав Славик останній гріх — і раптом поперхнувся, наче подавився сухою картоплиною.

— Що-о?.. Що ти сказав, опришку? — повернувся до нього всім тілом отець-катехіт, аж сповідальниця заскрипіла зловісно. — То ти вкрав мій нотес, шибенику?..

А діло було так...

Якось панотець за поспіхом забув у класі «чорну книгу», в яку записував ретельно всі учнівські провини. Після перерви отець кинувся за своєю згубою, а за нею і слід пропав. Видно, хтось з гімназистів встиг її ловко приховати... Панотець і грозив, і просив — все даремно: «чорна книга» наче скрізь землю провалилась...

Тепер опецькуватий Славик очманіло дивився на грізного панотця, спантеличено моргаючи рідкими бровами. Він мало не зомлів з переляку; а вприв так, ніби копу жита змолотив. «Це мені Лесь таку свиню підсунув...» — товклась у його голові розпачлива думка.

— За покаяння, злодю, відмовиш отут у церкві перед іконою спасителя сорок разів «Отче наш» і «Богородице діво!» — нарешті, просичав отець-катехіт, відсапуючись.

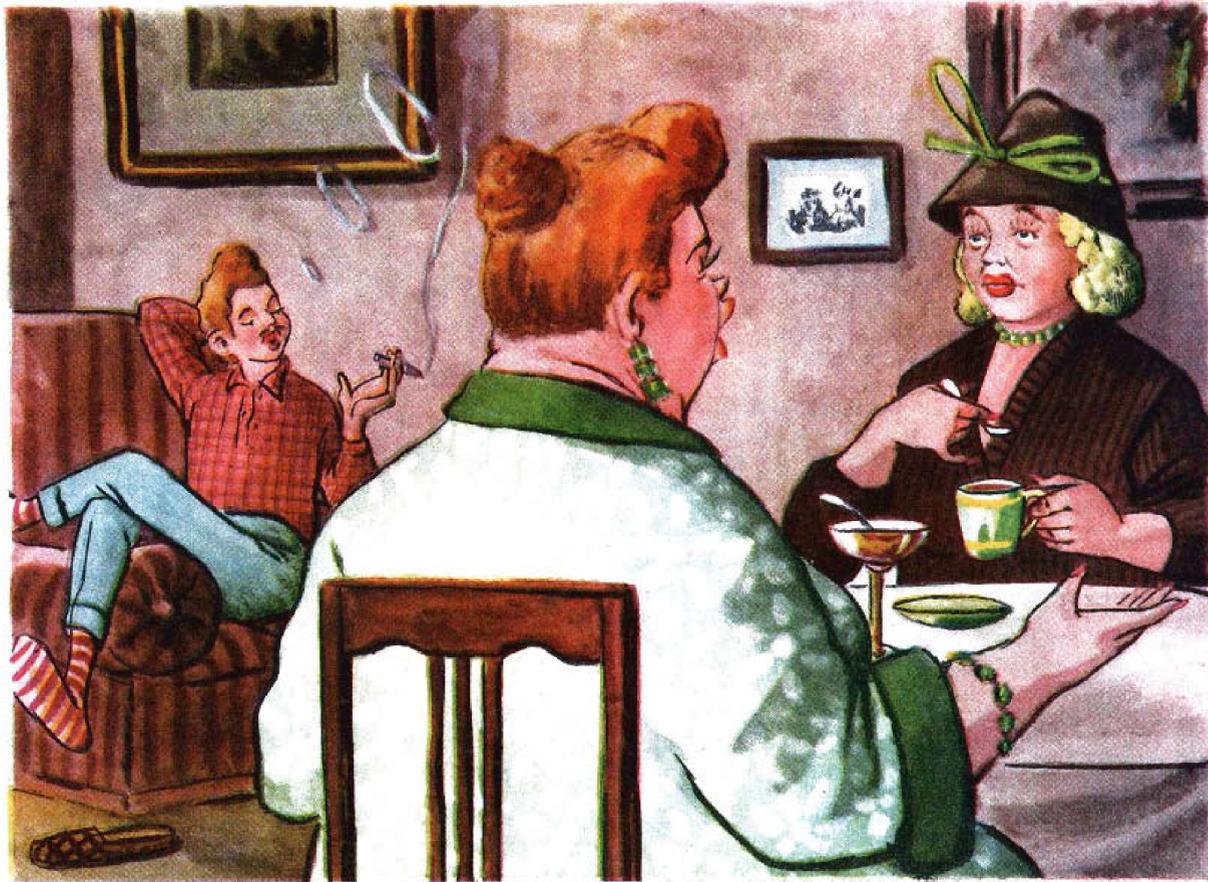
— Прошу отця, це... неправда... — забелькотів плаксиво товстун. — Це... це... мені дописав...

— Ах, так? — розсердився панотець. — І на святій сповіді брехатимеш, безбожнику?.. Ще десять разів «Отче наш» і «Богородице діво!» А в школі я з тобою не так побалакаю!..

...Вже давно розійшлися гімназисти додому гомінкою юрбою, а перед розп'ятим спасителем ще довго стояв на отерплих колінах вайлуватий «грішник» і, стиха схлипуючи, замолював чужі провини...

* Професорами називали в Галичині всіх учителів.

** Блокнот.

— Коли б ви тільки знали, як в інституті прискіпуються до дитини: то причепляться, чому не приходять на лекції, то чому приходять п'яним...

Мал. Л. БОЙКА

— Чому у вас екран такий зелений?
— З нудьги.

ПРО КОРИСТЬ ОД КУРІННЯ

Мал. З. ТОЛКАЧОВА

— Чим він більше курить, тим менше в нього браку...

Ой гарно як, гарно!

Уже встановилась традиція славна:
До нас звідусюди на день Першотравня —
Шляхами, морями, по трасах захмарних —
З'їжджаються гості.
Ой гарно як, гарно!

Як друзів стрічаєм і вірних, і певних,—
Ми їх називаєм по-людськи душевно,
Любовно і просто, не високопарно:
Брати наші, друзі!
Ой гарно як, гарно!

Гостей ми приймаєм у нашій родині.
Хай різна в них мова, та думи єдині:
Щоб жити у мирі, щасливо, безхмарно.
Брати наші, друзі!
Ой гарно як, гарно!

За жданих гостей проголошуєм тости
Напрочуд сердечні, зворушливо прості,
Бо б'ються серця наші влад, солідарно,
Брати наші, друзі!
Ой гарно як, гарно!

Ходіть по землі в нас, ходіть і дивіться,
Хай носить легенько вас наша земля.
І ми звітаєм до вас незабарно,
Брати наші, друзі!
Ой гарно як, гарно!

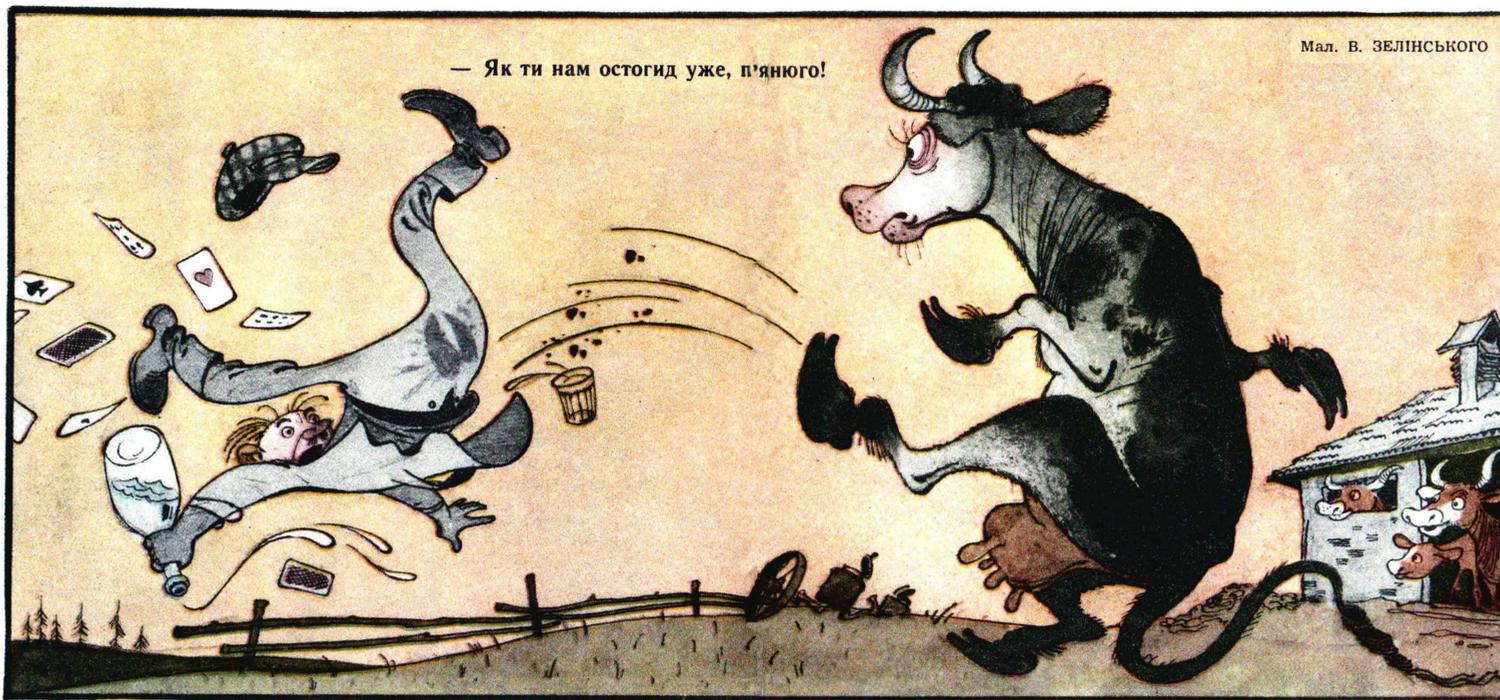
Єднання народів і дружба й братерство!
Священні слова ми сприймаєм не черство —
Вони до душі нам припали немарно,
Брати наші, друзі!
Ой гарно як, гарно!

Погляньте, як ріки людські всюди ллються —
Іде нездоланно весна всього людства!
Хай дружба весело грає стобарвно,
Брати наші, друзі!
Ой гарно як, гарно!

Мал. С. САМУМА

— І чого ви такий забобонний? При зустрічі з попом треба показати дулю в кишені — і з вами нічого не станеться.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Північники

Сталося це на межі...
Коротше кажучи, жили собі по сусідству два міцненьких-таки колгоспи: «Україна» і «Червона зірка». У першому головував Іван Прокопович Катеринопільський. — ви його, напевно, знаєте, — у другому — Прокіп Іванович Звенигородський. Он котрий уже рік колгоспи між собою змагаються, а голови правлінь так дружять, що ні руками їх не розвести, ні водою розлити.

Обидва колгоспи на одному рівні йшли: і по рілництву, і по городництву, і по тваринництву. Однієї лише галузі — тваринництва — у «Червоної зірки» недолюбували.

Якщо «Україна» розплодила стільки кролів, що на місці, де стоїть кролеферма, аж земля, кажуть, блюдечком, то в сусідів і миршавого кроленяти не побачиш.

Щоправда, не всі в «Червоної зірки» зневажали кролівництво. Не терпіли його лише бригадир та Прокіп Іванович з ними. Точніше — не терпів він кролячого м'яса.

Аж ось одного разу...
Закортіло Івану Прокоповичу Катеринопільському провчити Прокопа Івановича Звенигородського та хоч трішечки до кролівництва його привизначити. А тут ще така щаслива нагода: мала відбутися районна нарада передовиків, і Прокіп Іванович, як завжди, заїхав за Іваном Прокоповичем. А він чоловік хитрущий!

Виходили вже з хати, коли Катеринопільський шепнув своїй дружині Уляні Пилипівні:
— Ти ж там той...
А далі так, що вже й не чути. Лише посміхається та правим оком кумедно підморгує. Може б, ми й не догадалися, про що вони шепчуться, коли б Уляна Пилипівна не крикнула: «Та чи ти не той... Він же кроля і нюхати не хоче!»

— Чш-ш... чш-ш!.. Роби, що я велю!..
На щастя, Прокіп Іванович уже був за дверима. Однак, Іван Прокопович дотримувався конспірації: «Пару кролів, кажу, засмаж... З цибулею... поріж шматочками — і на тарілку!.. Курячу голову теж на тарілку, для видимості...»

Виходячи, навмисно голосно додав:
— Зроби ж, Пилипівно, як я сказав!.. Пару півників жирненьких!.. Увечері заїдемо...
Повернулися додому пізно. У хаті так шпигонуло в ніс смаженим, що Прокіп Іванович одразу згадав про півників. Але розмови про наряду передовиків та про перехідний Червоний прапор не припинив.

— Гаразд, згоден, що «Україні» віддали прапора, — бурчав Прокіп Іванович. — Але за що ж мене так чистили? Га?
— Пішого сокола і ворони б'ють, — допікав сусіду господар.
— Хоч би за серйозне щось перчили, а то... — вів своєї Звенигородський, — за дрібничку критику розвели...
А тут йому Катеринопільський як ножечком відрізав:
— За кролів, Прокопе Івановичу, за кролів чистили! Оті півтора центнера м'яса на сто гектарів угідь, на які «Україна» більше одержала від «Червоної зірки», дали нам кролі. І знову-таки сто двадцять тисяч карбованців доходу — теж грошки. А ти ще розходишся, немов холодний самовар. За прапор сердитишся, чи за кролів, га?!

Звенигородський аж схопився:
— Не нагадуй мені про кролів, та ще перед вечерею! Хай вони тобі... Але зиркнувши на насмішкватого Івана Прокоповича, змилосердився:

— Хай вони тобі живі будуть!.. Тьху!..
Посиділи, помовчали, переглянулися.
— Пилипівно! Де ти там, Пилипівно?! — весело гукнув Іван Прокопович. — Нам би чайку з дороги. Та не забудь стопки подати!.. І смажених півників!..
Випили по стопці «чаю», закусили цибулею та квашеною капустою... Аж ось Уляна Пилипівна подала на стіл смажених «півників», а сама стала збоку, — хитрюща жінка! — схрестила на грудях руки і чоловікові підморгує: мовляв — їстиме чи не їстиме?
— Що ви там, Пилипівно, шепчете?
— То вона, Прокопе Івановичу, молитву читає, — пожартував Іван Прокопович. — Налягай, брат, на півників. Ох, і півні ж були, ото півні...
Узяв Прокіп Іванович стегенце, друге... Ість, аж за вухами лящить. Пилипівна та Прокопович лише посміхаються.
— Ти мені шийку, шийку подай! — розійшовся Прокіп Іванович. — У шийці, коли ти хочеш знати, увесь смак! Люблю посмоктати...
Згодом зажадав ще й крилець.
Уляна Пилипівна, ледь не чмихнувши зо сміху, виїшла. А Іван Прокопович так улесливо та чемно подав гостеві «крильця», що й офіціант першокласного столичного ресторану, здавалося, так не зумів би.
— Будь ласка, крильця! Смокчіть, Прокопе Івановичу, на здоров'ячко, ласуйте!
Повечеряли, поснули, а ранком ще поснідали.
Прощаючись, Прокіп Іванович Звенигородський дякував господарям.
— Особливо спасибі за півників, за шийку та за крильця. Обов'язково пришло свою Федорівну, щоб повчилася, як курей смажити.
— Авжеж, нехай приїздять, навчу, — посміхнулася Уляна Пилипівна.
— Гарна курятинка, — хвалив Звенигородський. — Особливо крильця!..
— А хіба, Прокопе Івановичу, кролі з крильцями бувають?! — раптом запитав Іван Прокопович.
— Що таке?! Кролі?! Тьху!.. — блиснув Звенигородський очима на Катеринопільського. — Мене не обдуриш!..
— Можливо, що й так. Але вже той... Уже...
— А півняча голова?! Е-е-е!.. — розсміявся Звенигородський. — Мене не той...
— Ні, Прокопе Івановичу, якраз той...
І Катеринопільський розповів усе, як було...
— Тепер і криль — птах крилатий, — закінчив Іван Прокопович. — Кролі допомогли нашому колгоспові над вашим піднятися.
— Кажеш, кролі?! — аж затанцював Звенигородський. — Тобто через кролів «Україна» «Червону зірку» перестригнула у змаганні? Ану, Уляно Пилипівно, загорніть мені пару шматочків кролятини! Я своїх бригадирів почащую, щоб знали. Це все вони!.. Давайте, давайте ще! А через рік побачимо, в кого буде краща кролеферма!..
Звенигородський ще раз потиснув сусідам руки і вже з автомашини кинув:
— Спасибі вам, добрі люди, і на цьому слові, — будьте здорові! Та тільки на мене не гнівайтесь, як пережену...
Іван РЯБОШТАН.

м. Черкаси.

Та й Борись!

Самогон треба знищити.
(з газет).

Він звичайний собі чолов'яга.
У нього 6 десятин землі, дві кобилиці, одне лоша, дев'ятеро курей із півнем, підсвинок, шестеро дітей (дві доньки на відданні, двоє підпарубчаків, а то ще малі — до школи ходять), жінка, жінчина мати й корова...
Одне слово — він хазяїн...
Продподаток здав, подвірні-грошовий віддав... на насіння залишив...
Пудів із двадцять так ще й зайвого...
Знову ж таки (в нього шестеро ж дітей) в нього шість кумів, шість кумась, дві ятровки, шість сватів, чотири зовиці, три свояки, чотири брати, тридцять троє племінників та племінниць, двадцять сім сусідів (на однім кутку живуть! Йй-богу!), п'ятнадцять чоловіка дуже хороших людей: у того, дивись, гвіздка, а в того реміню на чересідельника, а в того ще чого...
У нього храм, новий рік, водохрещта, сорок святих, м'ясиці, масляна, заговини, жилавий понеділок, Явдохи, розговини, великдень, вшестя, клечальна неділя, зелені свята, Параски, Прокопа, Петра, Полупетра, Ілька, Спаса, перша пречиста, друга пречиста, Семена, Воздвиження, покрови, Андрія, Кузьми й Дем'яна, Ми-

хайла, Пилипа, пилипівка, різдво, Меланки.
Це такі, що обов'язково, — хоч лусни, а випий.
Вважайте далі.
Родини, хрестини, вводици, заручини, весілля, похорони, дев'ятий день, сороковий день, роковини...
Як по-вашому, це не вимагає?!
А корова отелилася, а кобила лоша привела, а свиня опоросилася?..
Знову ж таки кабана закололи? Треба чи не треба?
А поїхали на базар чи на ярмарок?
Чоботи треба?
Треба!..
А полити їх треба?
Ні!?

Киньте, будь ласка, жартувати. Чорта лисого вони тоді вам неситимуться...
А купувати чоботи, щоб через місяць пришиви пришивати?..
Та на це яких «лимонів» * треба — на пришив!
А коліс треба?..
А макітру треба?
А сірників?
Та ото щоб без могорича...
.....
Безнадійна справа.

1923 рік.

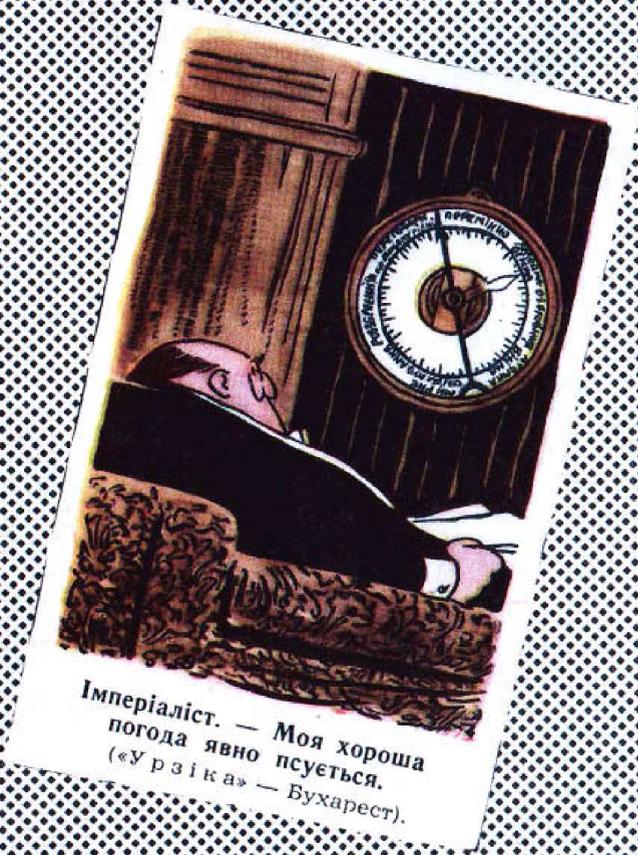
* Перекручене від «мільйона». Так говорили в ті часи про паперові гроші.

ОБОЄ РЯБОЄ

Мал. БЕ-ША

— Рябло, ти не бачив, хто в мене чоботи вкрав?

Імперіаліст. — Моя хороша погода явно псується.
(«Урзіка» — Бухарест).

Гальський півень у Тунісі.
(«Сімпліссімум» — Мюнхен).

Банди індонезійських сепаратистів одержали американську зброю в консервних коробках. Американські агенти в Індонезії виступають під виглядом місіонерів.
Розпродаж продовольчих лишків.
(«Рогач» — Братіслава).

НОВІ МУЕДЗИНИ
— Гей... народи ісламські!..
(«Ієж» — Белград).

ФАТАЛЬНИЙ ЗБІГ

Ці два фото надруковано в німецькому журналі «Нойс Берлінер Ілюстрірте». Текст під ними гласить:

АДОЛЬФ ГІТЛЕР (1933 і 1943 рр.): «Питання життєвого простору є і лишається вирішальним життєвим питанням німецького народу... Сьогодні наші солдати б'ються на безкрайньому Сході для того, щоб урятувати Європу від знищення».

КОНРАД АДЕНАУЕР (1958 р.): «Насамперед про зміцнення нового порядку і зв'язків зі Сходом... Але йдеться не лише про східну зону Німеччини, а про звільнення всієї Європи, що лежить на схід од залізної завіси».

Німецькі про їхні порядки

ЯКИЙ САМОДУР САМОДУРНІШИЙ?

Дуже до смаку правителям боннської держави твердження професора Вільгельма Франкеля. Недаремно вони його вважають найкращим знавцем державного і міжнародного права. Ще б пак! Адже Вільгельм Франкель «науково» доводить, що Німецької Демократичної Республіки не існує і, отже, її не варто визнавати.

Яким скромнягою виглядає поруч з Франкелем щедрінський тупий самодур, той, що пропонував закрити Америку!

Самодур не був позбавлений елементів самокритики, він збагнув-таки, що закриття Америки від нього не залежить.

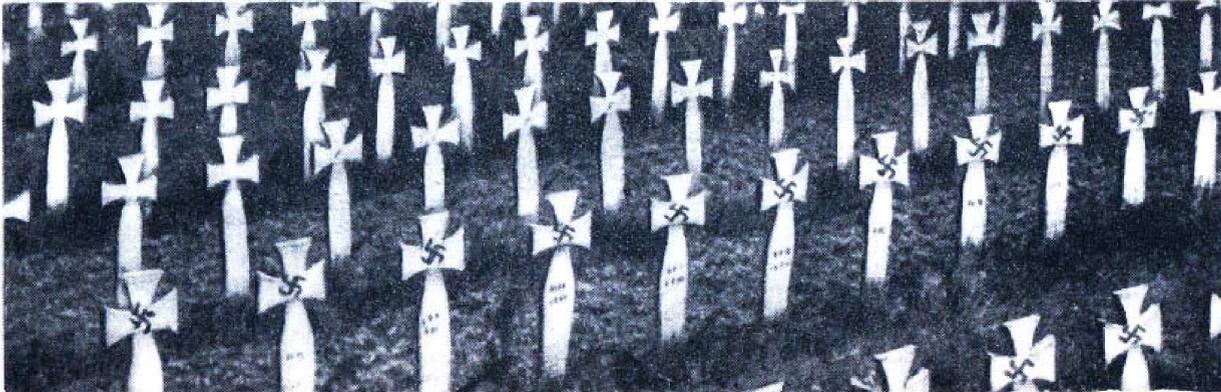
Даремно професор Вільгельм Франкель не візьме прикладу з самокритичного самодура.

МУЗИКА І ЧЕРЕП'Я

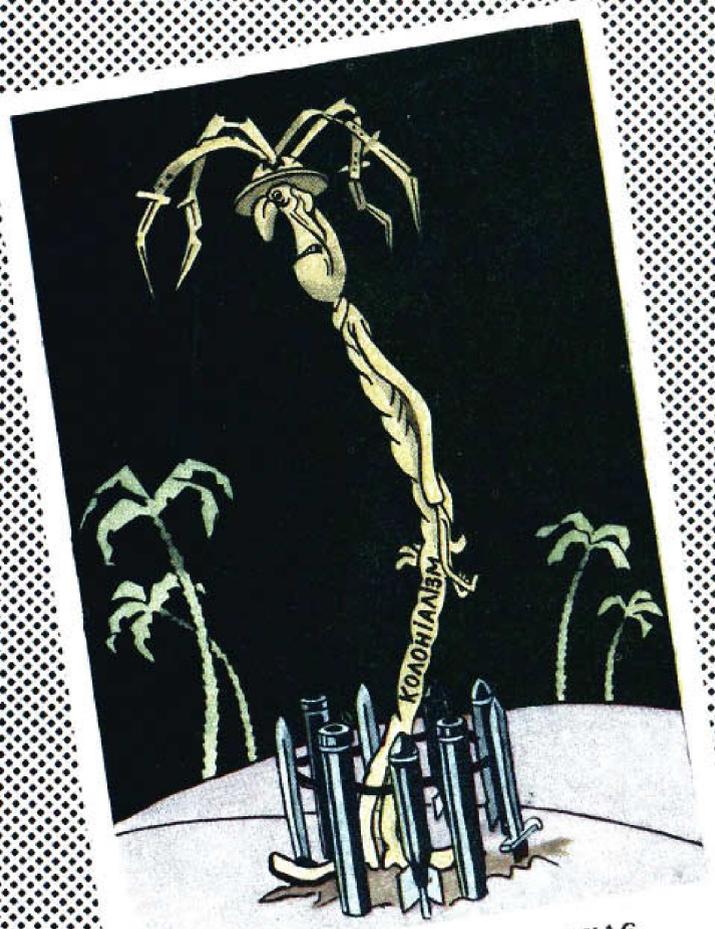
Бути радіослухачем в Америці нелегка справа. Треба мати неабиякі барабанні перетинки і залізні нерви.

Але місцева радіокомпанія в місті Сан-Луї dokonala і таких загартованих радіослухачів. Скажена і дика рок-н-ролова музика, якою занадто широко частувала радіокомпанія своїх слухачів, довела їх до істерики, і вони почали скаржитись.

Стурбована одностайністю радіослухачів компанія пообіцяла знищити всі пластинки з дикою музикою.

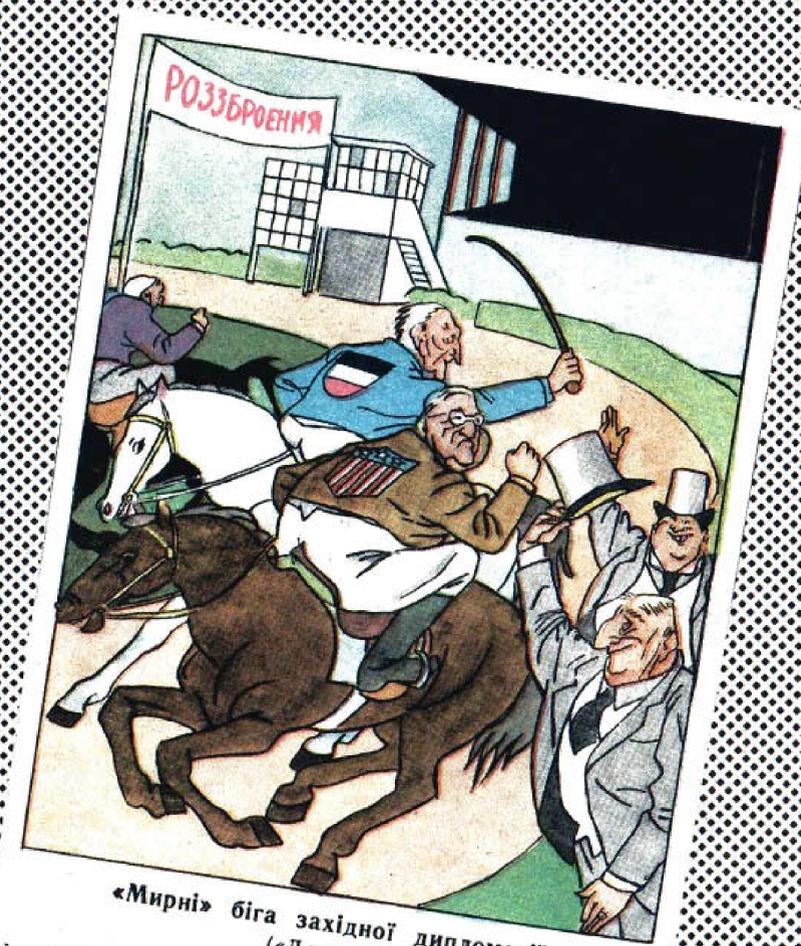
ПЕРЕЦЬ: — Говорила стара пони й дуба дала.

КВІТКА, ЩО СКРІЗЬ УСИХАЄ.
(«Хостені» — Тірана).

Даллес розважається.
(«Стършел» — Софія).

«Мирні» біга західної дипломатії.
(«Дикобраз» — Прага).

Церемонія знищення була обставлена дуже урочисто, з американським розмахом. Диктор перед мікрофоном оголошував назву пластинки, потім її востаннє програвали і тут-таки перед мікрофоном трощили на дрібненькі черепки. Пластинок вистачило більше, як на тиждень! Після знищення музичних «шедеврів» настав відносний спокій і на адресу радіокомпанії почали надходити вдячні листи. Деякі радіослухачі писали, що вони одержали надзвичайну насолоду від брязкоту побитих пластинок. Інші запевняли, що не відрізняють самої музики від брязкоту черепків.

Висновок впливає сам собою. Якщо хазяям радіокомпанії заманеться ще коли-небудь повторити такі передачі, їм не варто купувати нові пластинки. Досить побрязкати перед мікрофоном черепками старих.

Ефект буде той самий.

КИТАЙСЬКІ ПРИСЛІВ'Я

Мандрівка за тисячу миль починається з одного кроку.

Не зав'язуй черевика на баштані і не правляй капелюха під фруктовим деревом, якщо не хочеш накликати на себе підозру.

Коли приходить зима, ми дізнаємось, що сосни і кипариси вічнозелені.

Краще мало, ніж нічого.

Те, що ти робиш у вільний час, — використаєш, коли поспішатимеш.

Навіть за рік важко знайти приятеля, а образити його можна за годину.

Тигр і олень ніколи не ходять разом.

Птах вибирає собі дерево, а не дерево птаха.

Василь МИСИК

ІЗ СХІДНИХ ПОЕТІВ

ВОВК І ВІВЦЯ

(Із Сааді)

Вівцю однявши у вовків,
Хазяїн нищечком хотів
Сердешній горло перетнути,
Аж та у плач: — Так ось чому ти
Не попустив мене вовкам!
Ти із її породи й сам!

ШАХ І СЕЛЯНИН

(За Убайдою Зоконі)

У літню спеку, ледве втому
Перемагаючи, додому
Ішли із ловів шах і син,
Аж їм убогий селянин
Стрічається...

— Хвала святому
Пророкові!..

І на сірбому,
Розперезавшись, мерщій
Вони кладуть і одяг свій,
І здобич, і багату зброю,
Та ще й сміються між собою:
— Це в нього ноша не мала,
Це ноша... одного осла!

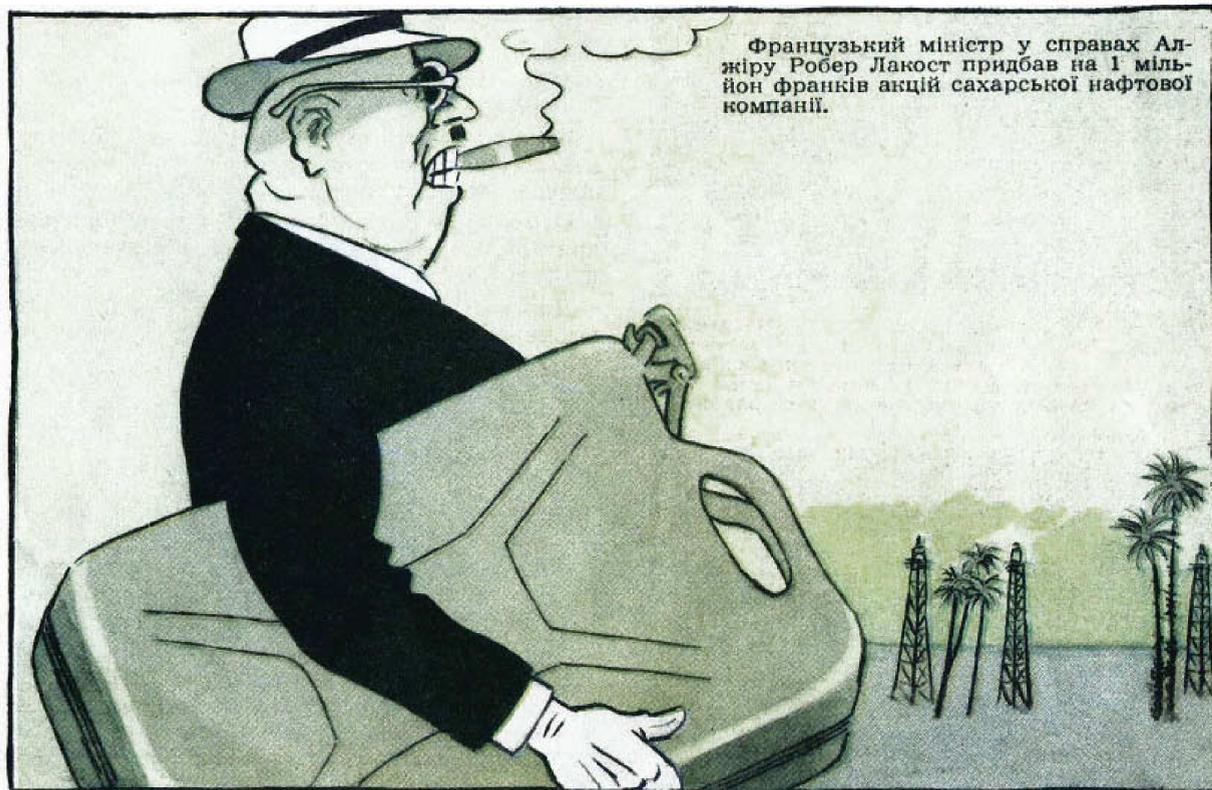
Той зупинився серед шляху.
— Не одного, а двох, мій шаху!

УЧЕНИЙ І ПЕРЕВІЗНИК

(За Джалоліддіном Румі)

Розповідають, ніби одному
Ученому плести через Аму
Недавно трапилось. Чалму шовкову
Поправивши, він розпочав розмову
Із перевізником. — Скажи мені,
Чи ти граматики учився? — Ні, —
Той одказав. — Ну, втратив ти чимало:
Вважай, що в тебе півжиття пропало!
Задумавсь хлопець, голову схилив,
Але промовчав. Раптом вітер збив
Високу хвилю, вихром закрутився —
І бідний човен під водою скрився...
— Чи вчився плавати? — хлопець у воді
Питає вченого. — Ой, ні! — Тоді
Скажу і я, що втратив ти чимало:
Вважай, що в тебе все життя пропало!

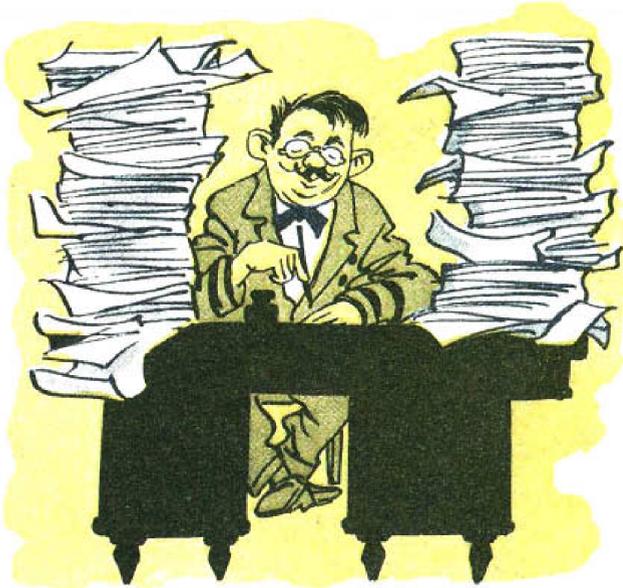
Мал. К. АГНІТА.

Портфель міністра у справах Алжіру.

«Кі ва піано, ва сано...»

Дуже дивно, що відоме італійське прислів'я «кі ва піано, ва сано» — тихше їдеш, далі будеш — не народилося в Австрії, що його не вигдав якийсь австрійський бюрократ. Адже на те, що можна зробити дуже легко і просто, списавши лише клаптик паперу, чиновники в урядових канцеляріях списують купи паперу, і ходором ходить увесь державний апарат.

У канцелярії податкового управління в місті К. мали повісити термометра. Такий термометр можна просто купити і просто повісити. Але в даному випадку, щоб придбати й повісити термометра, довелося просити дозволу міністерства фінансів.

Минуло більше, ніж півроку, доки дочекався від міністерства санкції на придбання термометра.

Не менше треба чекати і на те, щоб вам удача поставили телефона.

Один крамар із Сміхова чекає на нього вже два роки і вже, бідний, вісім разів їздив у цій справі до Відня.

Крім того, його вже було оштрафовано за те, що він у листі вилаяв дирекцію пошт і телеграфу. Нині той крамар ускочив через телефон удруге. Тепер він терпить муки від того, що боїться: а що, коли телефони ставлять лише особам, яких ніколи не штрафували?

Інший, дуже цікавий випадок може статися на одному з вокзалів північно-західної залізниці.

Там, як і скрізь, стоїть автомат, що може викарбувати на алюмінійовій пластинці ваше прізвище й адресу. Щасливчики, якщо вони, звичайно, розуміють, на що їм треба натиснути і що крутнути в автоматі, можуть одержати таку пластинку й прибити її вдома на дверях.

Але оскільки ці автомати, як правило, стоять на території залізниці, їх захищають спеціальні правила і закони. Коли ви почнете скаржитись на те, що вкинули в автомат відповідну монету, але він не працює, то швейцар вас просто вилає і прожене. Набравшись сміливості, ви можете вимагати від фірми компенсації. Ви попереджаєте фірму, що офіційно звернете увагу дирекції залізниці на це неподобство. Заяву на дозвіл скаржитись треба скріпити однокроною гербовою маркою. Крім того, ви повинні покрити витрати, зв'язані з розкриттям автомата, і лише тоді вам повернуть ваші двадцять геллерів*.

Подібне ми читали і про автомати телефонні. Але тут справа далеко складніша, бо ви потрапляєте вже безпосередньо до рук казни.

Як правило, вас посадять за пошкодження державного майна, і, в кращому випадку, ви не одержите ніякої компенсації.

Одному громадянину, що захотів дізнатися, чим це все закінчиться,

його бажання вскочило у п'ять крон гербовими марками і в одну віргінську сигару, яку він, щойно запаливши, змушений був залишити в коридорі пошти, де вимагав повернути йому двадцять геллерів, які він опустив до автомата. Громадянин був педантом і з принципу терпляче чекав на наслідки своєї скарги цілих півроку.

Нарешті він одержав повістку. Йому пропонувався негайно ж з'явитися до одного з відділів дирекції поштамту. Там громадянину вчинили перехресний допит, що мав на меті в'яснити, якою на вигляд була його монета в двадцять геллерів. Потім його відпустили, хоч за характером допиту він був переконаний, що потрапить до поліції.

Ще через чверть року він одержав із Відня офіціальну постанову про те, що серед купи двадцятигеллерових монет, вилучених з автомата, не можна було визначити, яка саме монета належить йому. Крім того, повідомлялося, що свідками не було доведено, що він і справді вкинув цю монету до автомата, — тому державна пошта відхилила його прохання про повернення двадцяти геллерів.

Кі ва піано, ва сано... тихше їдеш, далі будеш!..

Дирекція залізниці вирішила відремонтувати дах на семафорній будці, який ось-ось мав провалитися.

На ремонт потрібні були цвяхи. Необізнаний з справою скаже: «Що цвях — звичайна річ!»

Наївний! Він помиляється, бо не уявляє собі, що це таке, коли мова йде про цвяхи, довші за ті, що є під руками, і взагалі за ті, що їх мала на увазі дирекція залізниці.

А насправді це ось що.

Робітник, якому доручено відремонтувати дах, обізнаний з усіма правилами, повідомляє про це бригадира. Бригадир іде до головного майстра і доповідає йому. Головний майстер з писаним замовленням на нестандартні цвяхи іде до начальника канцелярії.

Але начальник канцелярії заявляє, що замовлення, як правило, приймаються тільки п'ятнадцятого числа кожного місяця. Оскільки сьогодні шістнадцяте, доведеться зачекати до п'ятнадцятого числа наступного місяця.

Увесь наступний місяць тільки й мови, що про цвяхи. Всім цікаво, чим це закінчиться.

Отак, у приємних розмовах про цвяхи швидко минає час, і ось, нарешті, настає п'ятнадцяте — урочистий і визначний день.

П'ятнадцятого начальник канцелярії вишуканим стилем напише вимогу, яку він з внутрішнім хвилюванням дасть підписати начальникові майстерень, і потім надіше до царсько-королівського складу матеріалів царсько-королівських державних заліниць.

Ту вимогу одержить начальник згаданого закладу і схвилювано вигукне:

— Що це нам знову шлють сюди ці тварюки?!

Потім він покличе до себе чиновника, вигосить перед ним довжелезну промову про його обов'язки.

— Тепер от що, візьміть і переписіть цю

Ярослав ГАШЕК.
Дружній шарж Йозефа ЛАДИ.

вимогу! — скаже він нарешті і легко зітхне, закінчивши на цьому свій переважний цілоденний труд.

Коли вимогу про цвяхи переписано, оригінал її пересилається начальникові того складу, де є цвяхи, звідти — начальникові майстерень, який передасть її начальникові відділу, і коли останній ствердить своїм підписом, що це оригінал і що він пройшов усі інстанції, вимогу покладуть у сейф. А копію вимоги цвяхового відділу передається на підпис начальникові відділу складу, а той уже передає її начальникові вокзалу — чи немає заперечень з його боку. Останній переправить її до IV відділу, там з неї знову знімуть копію і вона знову зробить подорож до VIII відділу управління державних заліниць, де два чиновники старанно вивчать той документ. Перша копія залишається в розпорядженні начальника IV відділу в управлінні державних заліниць. Начальник видасть розпорядження: «Негайно надіслати копію відповідному чиновникові, до групи якого входить цей матеріал».

Згаданий чиновник, сумлінно виконуючи свої обов'язки, напише кільком фірмам листа з проханням повідомити ціни на цвяхи. Відповіді від фірм будуть одержані протягом трьох тижнів. Після великої душевної боротьби, як правило, зупиняться на якійсь німецькій фірмі.

Замовлення напишуть у чотирьох примірниках: перший одержить фірма, що виробляє цвяхи, другий надішлють до VIII відділу, третій — на склад, а четвертий залишиться у IV відділі управління державних заліниць.

Шеф цього відділу підпише його (якщо замовлення перевищує 200 крон, то підпише його особисто головний директор царсько-королівських державних заліниць).

Як тільки на замовленні з'явиться підпис шефа, можна розіслати і решту замовлень, і лише тоді постачальник може доставити цвяхи на склад.

Коли цвяхи вже на складі, то перед їх видачею напишуть розпорядження начальникові відповідного відділу, щоб той прийняв цвяхи, написав про це протокола і водночас відзначив, чи відповідають цвяхи замовленню.

Комісія по перевірці придатності цвяхів упорается з роботою за місяць, підпише протокола і лише тоді начальник вокзалу передасть наряд на цвяхи завідувачому майстернею. Від того наряд потрапить до бригадира і вже від бригадира до робітника.

Через сім місяців цвяхи, потрібні на ремонт даху семафорної будки, що шість з половиною місяців тому провалився, вже у робітника.

Одно гальмо героїчно подолано!
Кі ва піано, ва сано — тихше їдеш, далі будеш!

Переклад з чеської.

* Крона — приблизно карбованець; геллер — копійка.

